

HAMZA GÁBOR SZERKESZTŐ: PORTRÉK A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TAGJAIRÓL I.

2021-ben az Akadémiai Kiadó gondozásában jelent meg a *Portrék a Magyar Tudományos Akadémia tagjairól I.* című kötet. A mű szerkesztője és egyben társszerzője Hamza Gábor professzor (Eötvös Loránd Tudományegyetem Római Jogi és Összehasonlító Jogtörténeti Tanszék), a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. (A kötet szerkesztésében Deák Péter működött közre.)

A kiemelkedő magyar és külföldi levelező, rendes, tiszteleti (tiszteletbeli) és igazgató (igazgatótanácsi) tagok életét és munkásságát bemutató könyv a szerkesztő reményei szerint egy új kiadványsorozat első kötete. A könyv bevezetése szerint a mű felkeltheti a Magyar Tudományos Akadémia falain kívüli olvasók érdeklődését is.

A kötetben igen jelentős, többségükben magyarországi, a jogtudomány, ezen belül a római jog, a kánonjog, a jogtörténet, a magánjog, a nemzetközi köz- és magánjog, a jogbölcsélet (jogfilozófia), a közjog, illetve alkotmányjog, a közigazgatási jog, a büntetőjog, az eljárásjogok, továbbá a közgazdaság-tudomány, a statisztika és a szociológia területén maradandó életművet hátrahagyó, kimagasló jelentőségű jogtudósok életrajza és sok esetben nemzetközileg is elismert munkásságuk átfogó, értékelő jellegű elemzése kapott helyet. A könyvben szereplő hazai (magyarországi) MTA-tagok többsége egyetemi oktatóként aktív részt vállalt a felsőoktatás fejlesztésében is. A Magyar Tudományos Akadémia több olyan külföldi, tiszteleti tagjának portréja is megjelenik a kötetben, akik Magyarországgal, a magyar tudományos élettel kapcsolatban voltak. A tiszteleti tagok Magyarországhoz is kapcsolódó tudományos munkássága szemléletes dokumentuma a magyar tudományos élet immár csaknem két évszázados múltra visszatekintő nemzetközi beágyazottságának és a Magyar Tudományos Akadémia kivételesen széles körű, európai és Európán kívüli államokat egyaránt átfogó nemzetközi kapcsolatrendszerének.

A kötetben szerepel több olyan magyar származású és Magyarországgal külföldön élve és dolgozva is rendszeres kapcsolatot ápoló tudósról írt portré, aki nem volt az MTA tiszteleti tagja. Az akadémikusok életrajzának és tudományos munkásságának, esetenként közéleti tevékenységének elemzését is magában foglaló portrék a tudósok neve szerinti ábécésorrendben szerepelnek a kötetben, hiszen vélhetőleg bármilyen más tagolás nem bizonyulna adekvátnak.

Miként a könyvhöz írott bevezető is utal rá, a tudósok, valamint a Magyar Tudományos Akadémia életét, működését és tudományos eredményeit bemutató, korábban megjelent munkákat a szélesebb magyar olvasóközönség nagy érdek-

lődéssel fogadta. Elmondható továbbá, hogy ezek a kiadványok komoly visszhangra találtak a hazai tudományos életben is. Az ilyen jellegű munkákról pozitív tartalmú ismertetések, értékelések jelentek meg, azokat a szakmunkák szerzői is sokat idézték és idézik, sőt azok olykor a felsőoktatás tananyagában is megjelentek. Az ilyen előzmények feltétlenül indokolták egy újabb kötet megjelentetését, amely a társadalomtudományok több területén is maradandó életművet hátrahagyó akadémikusokat mutatja be.

A mű kiadásának egyik fontos indoka, hogy a kötetben szereplő akadémikusok életrajza és tudományos pályája nem elérhető – és ezért kevésbé ismert – a szélesebb hazai és határon túli olvasóközönség számára. Hangsúlyozandó, hogy a könyvben szereplő magyar és külföldi akadémikusok munkássága révén a társadalomtudományok és azokon belül különösen a jogtudomány és közgazdaság-tudomány nemzetközi mércével mérve is jelentős eredményeket ért el.

A kötetben szereplő akadémikusok portréi elsősorú (kor)dokumentumai a Magyar Tudományos Akadémia hazai és nemzetközi tudományos életben betöltött kiemelkedő szerepének, ennél fogva a munka a jogtudomány mellett a tudománytörténet vonatkozásában is kiemelkedő jelentőségűnek tekinthető.

A kötet szerzői jelenkorunk kiemelkedő magyar jogtudósai, akik közül többen az MTA tagjai: Cs. Kiss Lajos, Hamza Gábor, Harmathy Attila, Juhász Zvolenszki Anikó, Kardos Gábor, Lamm Vanda, Melegh Attila, Nánási László, Rokolya Gábor, Sándor István, Szabadsfalvi József, Szelényi Iván, Vékás Lajos, Zuh Deodáth.

Elérkezve a könyvismertetések örök végső kérdéséhez, amely szerint a mű ki nek ajánlható, a következőket célszerű rögzíteni. Miképpen a könyv bevezetője – egyfajta *captatio benevolentiae*-ként – utal rá, a mű joggal tarthat számot az MTA falain kívüli olvasók érdeklődésére is. Áttekintve a tanulmányok gazdag sorát, mindezt megerősíthetjük, és figyelemmel arra tényre, hogy a biográfiák a jeles jogtudósok szakmai életútját is kimerítő részletességgel mutatják be, a Hamza Gábor professzor által szerkesztett könyvet nem csupán a jogtudomány elméleti, hanem gyakorlati művelőinek, a mindennapos jogalkalmazásban dolgozó jogász kollégáknak is meleg szívvel ajánlhatjuk.

(Hamza Gábor szerkesztő: Portrék a Magyar Tudományos Akadémia tagjairól I. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2021, 386 o.)

Boóc Ádám

PhD, tanszékvezető egyetemi tanár
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar
Polgári Jogi és Római Jogi Tanszék